

Omzendbrief betreffende stromen die worden gevaloriseerd als diervoeder-: verbod op het gebruik van afval, nieuwe juridische status van deze producten

Referentie	PCCB/S1/1653698	Datum	<u>04/11/2020</u> <u>12/08/2021</u>
Huidige versie	<u>1.01</u>	Van toepassing vanaf	Datum van publicatie
Trefwoorden	Diervoeders, niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten, levensmiddelen, nevenproducten, afval		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
De Jaeger Nathalie, attaché	<u>Christophe Keppens, directeur a.i.</u> <u>i.o. Jean-François Heymans, directeur-generaal</u> a.i.

1 Doel

Sinds 4 juli 2020, als gevolg van wijzigingen in de kaderrichtlijn afval, kan "afval" niet langer in diervoeder worden gevaloriseerd. Als gevolg daarvan kunnen producten uit de voedingssector niet langer de juridische status van afval hebben, zelfs niet tijdelijk, als hun bestemming diervoeder is.

Derhalve moet de nieuwe juridische status van producten uit de voedingssector die onder de status van "afval" in omloop waren voordat ze in diervoeder worden gevaloriseerd, worden verduidelijkt. Deze verandering van status kan gevolgen hebben voor de verplichtingen van de operatoren die deze producten in de handel brengen. In sommige gevallen worden exploitanten uit de levensmiddelensector eveneens exploitanten uit de sector van diervoeders en zijn zij onderworpen aan de in de deze sector geldende verplichtingen.

De omzendbrief geeft een niet-exhaustief overzicht van de voornaamste wetgeving die van toepassing is in functie van de juridische status(sen) van het product dat in de handel wordt gebracht. De verplichtingen van de operatoren wat betreft de registratie, toelating en/of erkenning van hun activiteiten worden niet behandeld in deze omzendbrief.

Deze omzendbrief moet samen met de andere gepubliceerde documenten worden gelezen. Deze omzendbrief betekent geen wijziging van de regels die tot op heden van toepassing zijn in de diervoedersector.

2 Toepassingsgebied

Deze omzendbrief is gericht aan operatoren in de levensmiddelensector die afval ~~leveren~~leverden aan een exploitant die ~~het valoriseert~~dit afval valoriseerde in de diervoedersector.

Deze omzendbrief is van toepassing op plantaardige producten en enkel op de dierlijke bijproducten die worden opgelijst in Verordening 142/2011 in bijlage X, hoofdstuk II, afdeling 10. Melk en/of

melkproducten vallen niet onder afdeling 10, maar onder afdeling 4. Levensmiddelen met melk/melkproducten als hoofdingrediënt vallen dus buiten het toepassingsgebied van deze omzendbrief.

Deze omzendbrief is niet van toepassing op dierlijke bijproducten die via een verwerker van categorie 3-materiaal gaan.

3 Referenties

3.1 Wetgeving

Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (hierna de “kaderrichtlijn afval”).

Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 mei 2002 inzake ongewenste stoffen in diervoeding.

Verordening (EG) nr.178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden.

Verordening (EG) nr.183/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 12 januari 2005 tot vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne (hierna de “Diervoederhygiëneverordening”).

Verordening (EG) nr.767/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders (hierna de “Verordening betreffende het in de handel brengen van diervoeders”).

Verordening (EG) nr.1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr.1774/2002 (hierna de “Verordening betreffende dierlijke bijproducten”).

Verordening (EU) nr.1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr.1924/2006 en (EG) nr.1925/2006 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 87/250/EEG van de Commissie, Richtlijn 90/496/EEG van de Raad, Richtlijn 1999/10/EG van de Commissie, Richtlijn 2000/13/EG van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2002/67/EG en 2008/5/EG van de Commissie en Verordening (EG) nr. 608/2004 van de Commissie.

Verordening (EU) nr.142/2011 van de Commissie van 25 februari 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr.1069/2009 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot uitvoering van Richtlijn 97/78/EG van de Raad wat betreft bepaalde monsters en producten die vrijgesteld zijn van veterinaire controles aan de grens krachtens die richtlijn.

Verordening (EU) nr.68/2013 van de Commissie van 16 januari 2013 betreffende de catalogus van voedermiddelen.

[Verordening \(EU\) nr. 2015/786 van de Commissie van 19 mei 2015 tot vaststelling van criteria voor de aanvaardbaarheid van zuiveringsprocedures die worden toegepast op producten die bedoeld zijn voor het voederen van dieren, als bedoeld in Richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad.](#)

3.2 Overige

Mededeling van de Commissie — Richtsnoeren voor het gebruik als diervoeder van niet langer voor menselijke consumptie bestemde levensmiddelen (2018/C 133/02).

Mededeling van de Commissie — Leidraad voor de uitvoering van bepaalde bepalingen van Verordening (EG) nr. 183/2005 tot vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne (2019/C 225/01).

4 Definities en afkortingen

[Afvalstof: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen \(VO Richtlijn 2008/98\).](#)

[Dierlijke bijproducten \(DBP\): dode dieren of delen van dieren, producten van dierlijke oorsprong of andere producten die uit dieren zijn verkregen en die niet voor menselijke consumptie bestemd zijn, met inbegrip van oöcyten, embryo's en sperma \(VO 1069/2009\).](#)

Diervoeders: Alle stoffen en producten, inclusief additieven, verwerkt, gedeeltelijk verwerkt of onverwerkt, die bestemd zijn om te worden gebruikt voor orale voeding aan dieren (VO 178/2002).

[Te behandelen diervoeder: diervoeders die onderhevig zijn aan gebruiksbeperkingen, dit wil zeggen dat ze nog een behandeling moeten ondergaan vooraleer ze gebruikt kunnen worden als voedermiddel. De behandeling gebeurt via een van de procedures bedoeld in de bijlage van VO 68/2013, deel B.](#)

[Bemerking : diervoeders met een te hoog gehalte aan ongewenste stoffen volgens bijlage I van richtlijn 2002/32/EG worden niet aanzien als « te behandelen diervoeders » in deze omzendbrief. Ze kunnen pas gebruikt worden als diervoeder na een zuiveringsprocedure in een bedrijf erkend volgens verordening 2015/786.](#)

~~[Voormalige voedingsmiddelen \(VVM\): levensmiddelen, met uitzondering van cateringresten, die met volledige inachtneming van de EU-levensmiddelenwetgeving voor menselijke consumptie zijn geproduceerd, maar niet langer voor menselijke consumptie zijn bestemd, om praktische of logistische redenen of wegens productieproblemen, verpakkingsgebreken of andere problemen en die, indien gebruikt als diervoeder, geen risico's voor de gezondheid inhouden. \(VO 68/2013\).](#)~~

~~[Nevenproducten: producten uit nevenstromen die worden geproduceerd door de toepassing van een gegeven proces. Deze stromen gaan altijd gepaard met het hoofdproces en zijn dus onvermijdelijk. Deze nevenstromen kunnen rechtstreeks worden gebruikt als diervoeders. Dit zijn voedermiddelen die over het algemeen bekend zijn en vaste kenmerken hebben \(bijvoorbeeld: schroot, bietenpulp, bijproducten van granen, enz.\). Een nevenproduct is een bijproduct in de zin van de kaderrichtlijn afval \(VO 2008/98\), zijnde: een stof die of een voorwerp dat het resultaat is van een productieproces dat](#)~~

~~niet in de eerste plaats bedoeld is voor de productie van die stof of dat voorwerp en waarvoor wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:~~

- ~~a) het is zeker dat de stof of het voorwerp zal worden gebruikt;~~
- ~~b) de stof of het voorwerp kan onmiddellijk worden gebruikt zonder verdere andere behandeling dan die welke bij de normale productie gangbaar is;~~
- ~~c) de stof of het voorwerp wordt geproduceerd als een integraal onderdeel van een productieproces; en~~
- ~~d) verder gebruik is rechtmatig, m.a.w. de stof of het voorwerp voldoet aan alle voorschriften inzake producten, milieu en gezondheidsbescherming voor het specifieke gebruik en zal niet leiden tot over het geheel genomen ongunstige effecten op het milieu of de menselijke gezondheid (VO 2008/98).~~

~~Afvalstof: elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen (VO 2008/98).~~

~~Levensmiddelenafval: alle levensmiddelen als omschreven in artikel 2 van Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad die afvalstoffen zijn geworden (VO 2008/98).~~

~~Levensmiddel: elk product, verwerkt, gedeeltelijk verwerkt of onverwerkt, dat bestemd is om door de mens te worden geconsumeerd of waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat het door de mens wordt geconsumeerd. (VO 178/2002).~~

Exploitant van een levensmiddelenbedrijf: natuurlijke persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor de naleving van de in de levensmiddelenwetgeving vastgestelde voorschriften in het levensmiddelenbedrijf waarover hij de leiding heeft (VO 178/2002).

Exploitant van een diervoederbedrijf: natuurlijke persoon of rechtspersoon die verantwoordelijk is voor de naleving van de in de diervoederwetgeving vastgestelde voorschriften in het diervoederbedrijf waarover hij de leiding heeft (VO 178/2002).

Inrichting voor de behandeling van diervoeders (IVBD): een inrichting in de zin van artikel 3, onder punt d), van Verordening nr. 183/2005 waar levensmiddelen, dierlijke bijproducten en/of diervoeders worden behandeld door middel van behandelingsprocedures als bedoeld in deel B van de bijlage bij Verordening (EU) nr. 68/2013 met als doel diervoeders conform de wetgeving te maken.

Levensmiddel: elk product, verwerkt, gedeeltelijk verwerkt of onverwerkt, dat bestemd is om door de mens te worden geconsumeerd of waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat het door de mens wordt geconsumeerd. (VO 178/2002).

Levensmiddelenafval: alle levensmiddelen als omschreven in artikel 2 van Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad die afvalstoffen zijn geworden (R 2008/98).

Levensmiddelenbedrijf: onderneming, zowel publiek- als privaatrechtelijk, die al dan niet met winst oogmerk actief is in enig stadium van de productie, verwerking en distributie van levensmiddelen (VO 178/2002).

Nevenstromen: nevenstromen worden geproduceerd als een onlosmakelijk deel van een productieproces¹. Deze stromen gaan altijd gepaard met het hoofdproces en zijn dus onvermijdelijk.

¹ In het kader van deze omzendbrief is de nevenstroom geassocieerd met de productie van levensmiddelen.

Een nevenstroom kan hetzij rechtstreeks beantwoorden aan de definitie van “voedermiddel”, hetzij een behandeling moeten ondergaan om te beantwoorden aan de definitie van “voedermiddel”. In dat tweede geval zal in het kader van deze omzendbrief worden gesproken van “te behandelen diervoeder”.

Voedermiddelen: producten van plantaardige of dierlijke oorsprong, waarvan het hoofddoel is te voldoen aan de voedingsbehoeften van dieren, in natuurlijke staat, vers of verduurzaamd, en de afgeleide producten van de industriële verwerking ervan, alsmede organische of anorganische stoffen, met of zonder toevoegingsmiddelen, bestemd om te worden gebruikt voor orale vervoeding, hetzij als zodanig rechtstreeks, hetzij na bewerking, hetzij bij de bereiding van mengvoeders of als draagstoffen in voormengsels (VO 767/2009).

Voormalige voedingsmiddelen (VVM): levensmiddelen, met uitzondering van cateringresten, die met volledige inachtneming van de EU-levensmiddelenwetgeving voor menselijke consumptie zijn geproduceerd, maar niet langer voor menselijke consumptie zijn bestemd, om praktische of logistieke redenen of wegens productieproblemen, verpakingsgebreken of andere problemen en die, indien gebruikt als diervoeder, geen risico's voor de gezondheid inhouden. (VO 68/2013). VVM zijn diervoeders. Een VVM kan hetzij rechtstreeks beantwoorden aan de definitie van “voedermiddel”, hetzij een behandeling moeten ondergaan om te beantwoorden aan de definitie van “voedermiddel”. In dat tweede geval zal in het kader van deze omzendbrief worden gesproken van “te behandelen diervoeder”.

~~Dierlijke bijproducten (DBP): dode dieren of delen van dieren, producten van dierlijke oorsprong of andere producten die uit dieren zijn verkregen en die niet voor menselijke consumptie bestemd zijn, met inbegrip van oöcyten, embryo's en sperma (VO 1069/2009).~~

~~Inrichting voor de behandeling van diervoeders: een inrichting in de zin van artikel 3, onder punt d), van Verordening nr. 1831/2003 waar levensmiddelen, dierlijke bijproducten en/of diervoeders worden behandeld door middel van behandelingsprocedures als bedoeld in deel B van de bijlage bij Verordening (EU) nr. 609/2013 met als doel diervoeders conform de wetgeving te maken.~~

5 Welke producten kunnen worden gevaloriseerd in diervoeders?

5.1 Afvalstoffen kunnen niet meer worden gevaloriseerd als diervoeder

Sinds 4 juli 2020, als gevolg van de laatste wijziging van de kaderrichtlijn afval, laat het wetgevend kader operatoren in de diervoedersector niet langer toe om producten met de status van afval te valoriseren als voedermiddel voor de vervaardiging van diervoeders. Dit is het resultaat van de wijziging van de kaderrichtlijn afval die gekoppeld is aan de Diervoederhygiëneverordening.

In de laatst gewijzigde versie van de kaderrichtlijn afval wordt vermeld dat een product dat bestemd is om te worden gevaloriseerd als diervoeder niet onder de scope valt van de voormelde richtlijn, aangezien dit al wordt gedekt door andere communautaire bepalingen. Tezelfdertijd geeft de diervoederhygiëneverordening aan dat de etikettering van de producten duidelijk moet aangeven of ze bestemd zijn voor diervoeders of andere doeleinden. Indien verklaard wordt dat een product niet bestemd is voor diervoeder, dan kan deze verklaring niet worden gewijzigd door een operator die verderop in de keten tussenkomt. Bijgevolg, indien een operator de wettelijke status van afval toekent aan een product, geeft hij aan dat hij niet de intentie heeft om het product te laten gebruiken in diervoeder. Geen enkele andere operator in de voedselketen mag in een later stadium de verantwoordelijkheid nemen om het product te bestemmen voor diervoeder.

Het doel van deze benadering is dat de traceerbaarheid en de veiligheid doorheen de voedselketen worden gewaarborgd overeenkomstig de beginselen van de levensmiddelenwetgeving (Verordening (EG) nr.178/2002).

Is het dan mogelijk om deze producten te blijven gebruiken in de diervoedersector? Ja, dit blijft mogelijk. De producten mogen niet langer als afval worden beschouwd, zelfs niet tijdelijk, ze moeten een juridische status hebben die door de voedselketenwetgeving gedekt is.

5.2 Statussen van producten die kunnen worden gevaloriseerd als diervoeder

De verschillende wettelijke statussen die door de voedselketenwetgeving gedekt worden zijn: levensmiddelen, nevenproducten, niet voor humane consumptie (NHC) bestemde dierlijke bijproducten of diervoeders. Bepaalde statussen zijn exclusief. De producten die in deze omzendbrief worden genoemd, kunnen niet tegelijkertijd levensmiddelen en diervoeders zijn. Dit is ook het geval voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong en NHC dierlijke bijproducten. Het is het ene of het andere. Een NHC dierlijk bijproduct kan, daarentegen, ook tezelfdertijd een diervoeder zijn.

In overeenstemming met art. 5, paragraaf 6 van de Diervoederhygiëneverordening, "Exploitanten betrekken en gebruiken exploitanten van diervoederbedrijven en veehouders betrekken en gebruiken alleen diervoeders van inrichtingen die in overeenstemming met deze verordening geregistreerd en/of erkend² zijn".

Voor producten die niet volledig voldoen aan de vereisten in de diervoedersector of die niet bestemd zijn om rechtstreeks als diervoeder te worden gebruikt, werd het begrip "te behandelen diervoeder voor behandeling" in de verordening betreffende het in de handel brengen van diervoeders opgenomen (in de verordening spreekt men van verwerking, maar deze kan voor verwarring zorgen met de ~~term~~ verwerking in de dierlijke bijproducten verordening, daarom gebruiken we in deze omzendbrief eerder de term behandeling). Deze producten zijn diervoeder waarvoor beperkingen op het gebruik gelden. Dit betekent dat ze nog verdere behandeling moeten ondergaan voordat ze als voedermiddel kunnen worden gebruikt. ~~Dit is bijvoorbeeld het geval voor verpakte voormalige voedingsmiddelen die niet direct als diervoeder gebruikt kunnen worden omdat ze nog verpakkingen en delen van verpakkingen bevatten die verboden zijn in diervoeder (bijlage 3 van de verordening betreffende het in de handel brengen van diervoeders). Deze producten kunnen enkel gebruikt worden na een adequate behandeling (bijvoorbeeld een mechanische ontpakking).~~

Voor producten die bestaan uit producten van dierlijke oorsprong, deze bevatten of ermee verontreinigd zijn komen de eisen van de wetgeving inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten (NHC) hier bovenop. Dit is bijvoorbeeld het geval voor vlees, vis, producten op basis van vlees en/of vis, melkproducten, eieren, honing, gelatine, etc. ongeacht het aanwezige gehalte aan producten van dierlijke oorsprong in het product.

De Europese Commissie heeft verschillende richtsnoeren gepubliceerd om het gebruik van bepaalde producten uit de voedingsindustrie in diervoeders te vergemakkelijken. Rekening houdende met deze mededelingen kunnen, in bepaalde gevallen, producten die niet bestemd zijn om rechtstreeks als diervoeder gebruikt te worden een andere juridische status hebben dan die van diervoeder.

² In de Belgische context wordt hiermee bedoeld: inrichtingen die geregistreerd, toegelaten en/of erkend zijn.

5.2.1 Inrichting voor de behandeling van diervoeder

Een operator die de activiteit "behandeling van diervoeders" uitoefent, neemt de verantwoordelijkheid op zich om producten uit de levensmiddelenbedrijven te behandelen, zodat de hieruit voortkomende diervoeders volledig in overeenstemming zijn met de geldende wetgeving. De behandeling wordt uitgevoerd door middel van een van de in deel B van de bijlage bij Verordening (EU) nr. 68/2013 bedoelde processen.

Het kan meer bepaald gaan om verpakte voormalige voedingsmiddelen, die niet rechtstreeks mogen worden gebruikt als diervoeders, aangezien ze verpakkingen en delen van verpakkingen bevatten-

die verboden zijn in diervoeder (bijlage 3 van de verordening betreffende het in de handel brengen van diervoeders). Deze producten kunnen enkel gebruikt worden na een adequate behandeling (bijvoorbeeld een mechanische ontpakking).

Het kan ook gaan om producten waarvoor de fabrikant niet verantwoordelijk is voor direct gebruik in de diervoedersector. Bijvoorbeeld vers deeg dat meer verteerbaar is wanneer het gebakken wordt of gedehydrateerd is. Een ander voorbeeld is een mengeling (niet homogeen) van verschillende welbepaalde stromen die geen gestandaardiseerde voederwaarde hebben, enz.

Let op: dit zijn altijd producten waarvan het gebruik in diervoeder geen enkel gezondheidsrisico met zich meebrengt. In geen geval mogen deze producten besmet zijn (overschrijding van de norm voor een verontreiniging, bewezen aanwezigheid van salmonella, enz.).

De operator die de activiteit "behandeling van diervoeders" heeft, kan ~~de rol van "gatekeeper", de dierenvoedselketen begint op zijn niveau.~~ in bepaalde, hierna gespecificeerde gevallen de verantwoordelijkheid nemen om een product te gebruiken dat niet het statuut van diervoeder, met uitzondering van het statuut afval (zie punt 5.1), heeft om hiermee een diervoeder te maken dat conform de wetgeving is. In deze specifieke gevallen begint de dierenvoedselketen op zijn niveau. Hij moet geregistreerd zijn overeenkomstig de Diervoederhygiëneverordening. Deze operator brengt producten in de handel die onder de status van diervoeder vallen, alsook onder de status van dierlijke bijproducten (met name een afgeleid product), wanneer dit van toepassing is.

Alleen een operator die de activiteit "behandeling van diervoeders" heeft, mag afwijken van de regel om enkel producten te gebruiken die het statuut van diervoeder hebben om diervoeders te maken die conform de wetgeving zijn. Dit doet geen afbreuk aan de registratie, toelatingen en/of erkenningen die nodig zijn voor de andere activiteiten die hij uitvoert.

5.2.2 Dierlijke bijproducten

Producten die bestaan uit producten van dierlijke oorsprong, deze producten bevatten of ermee verontreinigd zijn, worden dierlijke bijproducten zodra ze niet meer bestemd zijn voor menselijke consumptie omwille van een wettelijke verplichting of op basis van de keuze van de operator van het levensmiddelenbedrijf. Met andere woorden, bijvoorbeeld, vanaf het moment dat het product van dierlijke oorsprong bestemd is voor een operator in de diervoedersector. Het gevolg hiervan is dat het bijvoorbeeld niet mogelijk is om vlees onder de status van levensmiddel te leveren aan een diervoederexploitant. Het betreft onder meer rauw vlees, pizza met ham, gebak met eieren, melkchocolade, enz.

De verordening inzake dierlijke bijproducten stelt een lijst op van dierlijke bijproducten die rechtstreeks in de diervoedersector mogen worden gebruikt waarbij niet via een operator die een erkenning heeft als verwerker categorie 3 moet gegaan worden. ~~De lijst van producten is~~ Deze omzendbrief heeft enkel betrekking op de dierlijke bijproducten die zijn opgenomen in Afdeling 10 van bijlage X, hoofdstuk II, afdeling 10 van bijlage X bij VO Verordening (EU) nr. 142/2011³.

Wanneer deze ~~producten~~ dierlijke bijproducten bestemd zijn voor diervoeder, zijn ze onderhevig aan de wetgeving voor dierlijke bijproducten niet bestemd voor menselijke consumptie en aan de wetgeving voor diervoeder. Echter wanneer hun bestemming een inrichting voor de behandeling van diervoeders is, en enkel in dat geval, mogen dergelijke ~~producten~~ dierlijke bijproducten alleen op grond van de wetgeving inzake dierlijke bijproducten in de handel worden gebracht. Ze worden geklasseerd als categorie 3-materiaal (afgeleid product), ongeacht de aanwezigheid van verpakking.

Levensmiddelenbedrijven (met inbegrip van detailhandelaars) die dierlijke bijproducten leveren aan inrichting voor de behandeling van diervoeders die deze bijproducten vervolgens behandelen tot voedermiddelen, worden niet beschouwd als operatoren van de diervoedersector.

5.2.3 Producten die geen producten van dierlijke oorsprong bevatten

Veel producten zonder producten van dierlijke oorsprong die voor menselijke consumptie of als onderdeel van het voedselproductieproces worden vervaardigd, (nevenstroom), kunnen voor de diervoedersector bestemd zijn.

Een operator in de levensmiddelensector kan beslissen dat producten die zijn geproduceerd voor menselijke consumptie niet langer voor menselijke consumptie bestemd zijn maar eerder voor diervoeder. Deze beslissing kan worden genomen ongeacht het stadium van productie/het in de handel brengen (d.w.z. productietests, productieafwijkingen, afgewerkte producten uit de levensmiddelenproductie of levensmiddelen die in de handel werden gebracht en de groot- en detailhandel al hebben bereikt).

~~De nevenproducten~~ Bepaalde nevenstromen van de voedingssector worden traditioneel gebruikt voor diervoeders. Bijvoorbeeld: door het persen malen van zonnebloemzaden oliehoudende zaden ontstaat schroot ~~van zonnebloemzaden~~, de maalderij produceert tarwegries, bij de productie van suiker ontstaat melasse of suikerbietenpulp, de productie van zetmeel levert schroot van zetmeelhydrolysaat op, bij de productie van bier ontstaat er bierbostel, enz.

Deze producten kunnen rechtstreeks worden gebruikt als voedermiddel. Ze en vallen dus onder alle regels voor diervoeders. Deze, zowel traditionele als andere nevenstromen kunnen evenwel worden onderworpen aan gebruiksbepalingen door de keuze van de levensmiddelenexploitant of door niet conformiteiten (bijvoorbeeld verpakte levensmiddelen die moeten worden uitgepakt, aardappelresten met grond en steentjes die moeten gesorteerd worden, enz.).

Wanneer deze producten

Deze nevenstromen mogen in de handel worden gebracht met een van de hieronder vermelde juridische statussen indien de volgende twee voorwaarden vervuld zijn:

- 1) ze bevatten geen producten van dierlijke oorsprong ~~bevatten en~~ (cf. punt 5.2.2. indien ze dierlijke bijproducten bevatten).

³ Melk en/of melkproducten vallen niet onder afdeling 10, maar onder afdeling 4. Levensmiddelen met melk/melkproducten als hoofdingrediënt vallen dus buiten het toepassingsgebied van deze omzendbrief.

4)2)ze gaan naar een inrichting voor de behandeling van diervoeders ~~gaan, mogen zij in de handel worden gebracht met een van de hieronder vermelde juridische statussen.~~

5.2.3.1 Producten die worden geleverd als levensmiddelen

Levensmiddelen zonder producten van dierlijke oorsprong die als dusdanig in de handel kunnen worden gebracht die niet meer bestemd zijn voor menselijke consumptie, mogen verder in de handel worden gebracht als levensmiddelen, indien ze voldoen aan de wetgeving die van toepassing is in de levensmiddelensector, met uitzondering van bepaalde etiketteringsvermeldingen betreffende de consumenteninformatie (etiketteringstalen, overschrijding van de minimale houdbaarheidsdatum⁴, vermelding van de allergenen, enz.) voor zover het levensmiddel niet meer voor hen bestemd is. Deze mogelijkheid geldt alleen voor producten die naar een operator gaan die de activiteit "behandeling van diervoeders"⁵ heeft.

Opmerking:- een levensmiddel waarvan de uiterste consumptiedatum overschreden is (m.a.w. "te gebruiken tot") mag niet langer als levensmiddel in de handel worden gebracht, overeenkomstig artikel 24 van Verordening (EU) nr. ~~4169/2011~~1169/2011, maar dit levensmiddel mag in de handel worden gebracht als (te behandelen) diervoeder op voorwaarde dat is voldaan aan de veiligheidsvoorschriften overeenkomstig de diervoederwetgeving.

De opslag en het vervoer worden uitgevoerd volgens de regels hygiëneregels die van toepassing zijn op levensmiddelen. ~~De~~In dit geval, is de operator in de levensmiddelensector ~~is~~ geen operator in de diervoedersector.

Als de inrichting voor de behandeling van diervoeders verantwoordelijk is voor het transport van de voedingsmiddelen, dan kan het transport worden uitgevoerd volgens de regels die van toepassing zijn in de diervoedersector. De voormalige levensmiddelen worden "te behandelen diervoeder ~~voor~~ behandeling" op het moment van de overname door de vervoerder. De regels opgesomd in het volgende punt zijn van toepassing.

5.2.3.2 Producten die worden geleverd als "te behandelen diervoeder ~~voor~~ behandeling"

Producten die als "te behandelen diervoeder ~~voor~~ behandeling" in de handel worden gebracht, zijn diervoeders waarvoor beperkingen op het gebruik gelden. Deze producten kunnen ~~nevenproducten~~nevenstromen of voormalige voedingsmiddelen zijn.

⁴ Zoals vermeld in de omzendbrief met betrekking tot de houdbaarheidsdata (http://intranet.linux.ici/pccb/omzendingen/documents/20200626_circ-ob_nl_houdbaarheidsdata_v1-2_TC.pdf), kan een levensmiddel met een overschreden minimale houdbaarheidsdatum nog verkocht worden onder het statuut van levensmiddel onder de verantwoordelijkheid van de operator die het op de markt brengt.

⁵ Deze omzendbrief heeft betrekking op producten die voor de wijziging van de wetgeving gevaloriseerd werden onder het juridisch statuut van afval. Zij past de geldende bepalingen voor bepaalde specifieke levensmiddelen waarvoor er geen equivalent als diervoeder op de markt bestaat, niet aan. Dit geval wordt vermeld onder punt 7.2.2.e) van de "Leidraad voor de uitvoering van bepaalde bepalingen van Verordening (EG) nr. 183/2005 tot vaststelling van voorschriften voor diervoederhygiëne" (2019/C 225/01).

Zij moeten worden geïdentificeerd door middel van een etiket dat duidelijk vermeldt volgens welk proces uit deel B van de bijlage van VO 68/2013 zij moeten worden behandeld voordat zij als voedermiddel kunnen worden gebruikt.

De operator in de levensmiddelensector die te behandelen diervoeder levert, is dan **een operator in de diervoedersector** en moet geregistreerd zijn overeenkomstig de Diervoederhygiëneverordening. Het FAVV beschouwt echter deze activiteit als impliciet aan de levensmiddelen activiteit en eist dus geen bijkomende, specifieke registratie hiervoor⁶.

Deze operatoren in de levensmiddelensector, die een te behandelen diervoeder in de handel brengen, kunnen genieten van een versoepeling van de voorschriften voorzien in de wetgeving die van toepassing zijn in de diervoedersector. Deze regels worden beschreven in punt 5.3.

5.3 Versoepeling van de regels die voorzien zijn in de diervoederwetgeving voor operatoren in de levensmiddelensector die te behandelen diervoeders produceren

De diervoederhygiëneverordening voorziet dat operatoren in de diervoedersector die activiteiten uitvoeren die niet onder de primaire productie van diervoeders vallen, bijlage II van de voormelde Verordening moeten toepassen. Bovendien moeten ze een ~~geschreven procedure toepassen die gedocumenteerd voedselveiligheidssysteem~~ gebaseerd is op de HACCP-beginselen. ~~Voor meer informatie over de invoering van de HACCP, gelieve de omzendbrief van het FAVV hieromtrent te raadplegen (Omsendbrief betreffende de invoering van de principes van HACCP⁷ in de voedselketen (met inbegrip van de diervoedersector), toepassen⁸.~~ De Verordening vermeldt ook dat de documentatie-eisen betreffende de invoering van het HACCP-systeem (de wijze van bewijs) rekening houden met het soort operator in de diervoedersector.

De verplichte documentencontrole moet dan ook flexibel worden toegepast, zodat dit geen administratieve overbelasting veroorzaakt. Op dezelfde manier kunnen de goede praktijken het toezicht op de kritische controlepunten vervangen. Deze flexibiliteit mag echter geen afbreuk doen aan de doelstellingen inzake ~~diervoederhygiëne~~ diervoederveiligheid.

Rekening houdende met de voormelde principes moeten operatoren in de diervoedersector die enkel te behandelen diervoeders leveren aan een exploitant die ze behandelt voldoen aan de volgende voorschriften voor hun activiteit als exploitant in de diervoedersector:

- Verplichting om de goede praktijken na te leven, met name wat betreft de praktijken van bijlage II van de Diervoederhygiëneverordening ;
- Beschrijving van de mogelijke gevaren en hoe deze te beheersen.

Dit kan gebeuren in de vorm van een schriftelijke verklaring van de operator in de diervoedersector, waarin de geïdentificeerde mogelijke risico's en hun controlemiddelen worden vermeld.

De traceerbaarheid van de te behandelen diervoeders moet worden gegarandeerd in elk stadium.

⁶ Zoals vermeld in de activiteitenfiches (<https://www.favv-afscab.be/erkenningen/activiteiten/fiches/>).

⁷ Voor meer informatie over de implementatie van HACCP, verwijzen wij u naar de FAVV-omzendbrief over dit onderwerp (omzendbrief betreffende de invoering van de principes van HACCP in de voedselketen (met inbegrip van de diervoedersector)).

⁸ Voor meer informatie over de implementatie van HACCP, verwijzen wij u naar de FAVV-omzendbrief over dit onderwerp (omzendbrief betreffende de invoering van de principes van HACCP in de voedselketen (met inbegrip van de diervoedersector)).

Het nemen van stalen van ieder lot diervoeders is verplicht door de operator die ze in de handel brengt, in dit geval door de leverancier van te behandelen diervoeders. Het is evenwel toegestaan dat enkel de inrichting voor de behandeling van diervoeders monsters neemt en deze bewaart van iedere partij te behandelen diervoeders. In dergelijke gevallen moet de leverancier van het voormalige voedingsmiddel echter in staat zijn om aan te tonen, via een schriftelijke overeenkomst, dat ~~de inrichting~~ de inrichting voor de behandeling van diervoeders een ~~volgende groot~~ monster heeft genomen overeenkomstig de diervoederwetgeving.

De partijen die bestemd zijn voor diervoeders moeten duidelijk kunnen worden geïdentificeerd. Overeenkomstig bijlage VIII van de verordening betreffende het in de handel brengen van diervoeders, moet de etikettering de betreffende behandeling vermelden, hetgeen noodzakelijk is om in aanmerking te komen voor de status van diervoeder. De etiketten moeten ook de naam of de firmanaam en het adres van de exploitant die verantwoordelijk is voor de etikettering, alsook een partijnummer vermelden. Wat de andere etiketteringsvoorschriften betreft die de voormelde Verordening oplegt, kan de verantwoordelijke exploitant van de inrichting voor de behandeling van diervoeders via een schrijven aan zijn leverancier daaraan verzaken.

Als de te behandelen partij diervoeder bestaat uit voorverpakte eenheden, volstaat een algemene etikettering.

6 Bijlagen

Bijlage 1– Welke stroom kan een operator die diervoeder behandelt volgen ?

7 Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Redenen en omvang van de revisie
1.0	Datum van publicatie <u>04/11/2020</u>	Originele versie
<u>1.1</u>	<u>Datum van publicatie</u>	<u>Verduidelijking naar aanleiding van ontvangen vragen</u>